

УДК 378.6:61.016:616.31–085:37.091.26127]–054.6–057.85

Марченко І.Я., Ткаченко І.М., Шундрик М.А.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

ОБ'ЄКТИВІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Навчання іноземних студентів полягає в необхідності оволодіння не тільки знаннями, вміннями і навичками в професійній сфері, а й становлення їх як особистості, здатної ефективно діяти в складних, нестандартних ситуаціях, самостійно приймати рішення, творчо розвиватися і самовдосконалюватися, вміти спілкуватися з людьми. Розвиток стоматології в останнє десятиріччя вніс революційні зміни в концепції, матеріали і технології, що застосовуються для лікування стоматологічних хворих. Іноземним студентам для аналізу такого великого обсягу інформації необхідно мати можливість контролю своїх знань на різних етапах навчання з урахуванням нових стандартів, що відповідають міжнародним, тому контроль якості підготовки – це дуже принциповий момент і він уведений до державного стандарту освіти. При вивченні «Терапевтичної стоматології» на кафедрі пропедевтики терапевтичної стоматології Української медичної стоматологічної академії для об'єктивізації контролю знань використовуються тестові завдання, навчальні задачі й діагностичні алгоритми. Перевагою тестового контролю є його уніфікованість, стандартизованість, можливість одночасно охопити контролем усіх студентів та вести контроль усього масиву матеріалу, а не вибірково, робити зрізи успішності.

Ключові слова: *терапевтична стоматологія, контроль знань і вмінь, навчання іноземних студентів.*

Обучение иностранных студентов заключается в необходимости овладения не только знаниями, умениями и навыками в профессиональной сфере, но и становлении их как личности, способной эффективно действовать в сложных, нестандартных ситуациях, самостоятельно

принимать решения, творчески развиваться и самосовершенствоваться, уметь общаться с людьми. Развитие стоматологии в последнее десятилетие внесло революционные изменения в концепции, материалы и технологии, применяемые для лечения стоматологических больных. Иностранным студентам для анализа такого большого объема информации необходимо иметь возможность контроля своих знаний на различных этапах обучения с учетом новых стандартов, отвечающих международным, поэтому контроль качества подготовки – это очень важный момент и он введен в государственный стандарт образования. При изучении «Терапевтической стоматологии» на кафедре пропедевтики терапевтической стоматологии Украинской медицинской стоматологической академии для объективизации контроля знаний используются тестовые задания, учебные задачи и диагностические алгоритмы. Преимуществом тестового контроля являются его унифицированность, стандартизованность, возможность одновременно охватить контролем всех студентов и вести контроль всего массива материала, а не выборочно, делать срезы успеваемости.

Ключевые слова: терапевтическая стоматология, контроль знаний и умений, обучение иностранных студентов.

Foreign students during the study take possession of not only knowledge, skills in the professional field, but also the formation of them as a person who can effectively act in complex, non-standard situations, make decisions independently, creatively develop and improve themselves, be able to communicate with people. The development of dentistry in the last decade has brought revolutionary changes to the concept, materials and technology used to treat dental patients. Foreign students need to be able to control their knowledge at different stages of study for the analysis of such a large amount of information, taking into account new standards that are international, therefore, quality control is a very important point and it is introduced into the state standard of education. At studying "Therapeutic dentistry" at the department of therapeutic dentistry propaedeutics of

the Ukrainian Medical Stomatological Academy for objectification of knowledge control, test tasks, training tasks and diagnostic algorithms are used. The advantage of test control is its uniformity, standardization, the ability to simultaneously capture the control of all students and control the entire mass of material, rather than selectively, to make cuts success in learning.

Keywords: *therapeutic dentistry, control of knowledge and skills, training of foreign students.*

Підготовка іноземних студентів як фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти кваліфікації освітньої «Магістр стоматології» кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» має свої специфічні особливості: необхідність оволодіння не тільки знаннями, вміннями і навичками в професійній сфері, а й становлення особистості, здатної ефективно діяти в складних, нестандартних ситуаціях, самостійно приймати рішення, творчо розвиватися і самовдосконалюватися, вміти спілкуватися з людьми [1; 2]. Ці та інші професійно важливі властивості й особистісні якості визначають професійну компетентність спеціаліста, професія якого належить до систем професій «людина-людина»[4].

Згідно з вимогами «Стандарту вищої освіти України» дисципліна «Терапевтична стоматологія» забезпечує набуття студентами загальних і спеціальних компетентностей. Основними завданнями вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» в Українській медичній стоматологічній академії є засвоєння студентами знань і опанування практичних навичок для формування вмінь діагностування, лікування основних одонтологічних хвороб – карієсу та його ускладнень (пульпіту, періодонтиту), пародонта і хвороб слизової оболонки порожнини рота [3].

Розвиток стоматології в останнє десятиріччя вніс революційні зміни в концепції, матеріали та технології, що застосовуються для лікування стоматологічних хворих. Іноземним студентам для аналізу такого

великогообсягу інформації необхідно мати можливість контролю своїх знань на різних етапах навчання з урахуванням нових стандартів, що відповідають міжнародним, тому контроль якості підготовки – це дуже принциповий момент і він уведений до державного стандарту освіти.

Важливим фактором у навчанні є контроль засвоєння знань, особливо на проміжному етапі та при навчанні за програмою, де заняття тривають 90 хвилин, а на опитування студентів відводиться лише 20. Викладачеві в такій ситуації складно мати об'єктивну картину знань, а збільшення часу на контроль погіршує практичну підготовку студента. Тому дуже актуальним питанням у підготовці лікаря стала розробка тестових завдань. Вона дозволяє краще зрозуміти взаємозв'язки знань і навичок, яким викладач хоче навчити. Викладач, працюючи над підготовкою інформації для тестів, формує задачі та варіанти відповідей, переходить на вищий рівень усвідомлення своїх професійних знань. Підготовка тестів як творча наукова робота потребує від викладача високої кваліфікації на рівні сучасних методик і технологій у стоматології. Від студента тестовий контроль потребує глибоких знань, логічної думки, вміння швидко орієнтуватися. Перевагою тестового контролю є його уніфікованість, стандартизованість, можливість одночасно охопити контролем всіх студентів та вести контроль усього масиву матеріалу, а не вибірково, робити зрізи успішності.

Використання тестових завдань, закладених у комп'ютерні програми, розширює можливості контролю знань, але проведення контролю потребує досить дорогого обладнання, створення комп'ютерних класів, а це не завжди можливо. Натомість використання надрукованих тестових завдань дозволяє швидко й об'єктивно отримати дані про засвоєні знання студентів, хоч викладачеві потрібно затратити більше часу для перевірки завдань, але в процесі перевірки в нього є можливість проаналізувати помилки.

Вимоги до тестів – їхня висока якість, а саме: надійність, валідність і об'єктивність. Надійність тесту можна визначити як вірогідність отримання одними і тими ж досліджуваними, по одному й тому ж тесту однакового

результату в різних ситуаціях тестування. Другий фактор надійності – домовленість, коли при оцінці виконання тесту різними експертами одержують однакові результати.

Валідність відображає відповідність тесту змісту та цілям процесу навчання, результати якого тестуються. Підвищенню валідності сприяє великий обсяг тестових завдань. Поняття об'єктивності педагогічного контролю включає в себе надійність і валідність тестів, а також процедур контролю, що унеможлиблює вплив особистості на оцінку. Але застосування тестів вимагає проведення їх стандартизації. Це складна процедура з визначення їхньої точності й об'єктивності.

Тестові завдання для студентів можуть бути різних рівнів складності. Важливо, щоб питання були коректними, зрозумілими, а відповіді не протилежно значимі, а синонімі, близькі до правильності. Необхідно пов'язувати тестові завдання з іншими дисциплінами. Предметно-орієнтоване навчання стало традиційним варіантом побудови міждисциплінарної інтеграції у вищій медичній школі. На сучасному етапі підготовки лікарів-стоматологів більш вагомою є горизонтальна інтеграція, яка дозволяє виділити головні об'єкти лікарської діяльності та комплексно вивчати окремі функціональні системи.

І хоча тестовий контроль має і свої недоліки (обмеження розвитку логічного мислення, мовної й аналітичної функції для об'єктивної оцінки іноземних студентів, які навчаються нерідною мовою), він є вирішальним. Для визначення рівня спеціальної компетентності в сучасних умовах підготовки лікаря необхідно поряд із тестами успішності застосовувати навчальні задачі, діагностичні та професійні алгоритми. Установлено, що якість підготовки лікаря визначається насиченістю, систематичністю, активністю тренінгу в розв'язанні навчальних задач. Складаючи нові методичні рекомендації на кафедрі, ми включили в них задачі проблемного і міждисциплінарного контексту: задачі з недостатніми даними, неправильними даними, надлишковими даними, побудовані на ситуації

невідкладної допомоги, варіативні, на пошук професійних помилок. Елементи ускладнення, нетиповості брали з реальних умов і ситуацій медичної практики, що дозволило наблизити теорію до практики.

Нині потребують удосконалення діагностичні алгоритми. Кожен лікар, установлюючи діагноз, діє за певними алгоритмами, яким його навчили чи він навчився самотужки. На заняттях, застосовуючи діагностичні алгоритми у вигляді графічних малюнків і схем, можемо наочно уявити хід думок та матеріалізувати розумовий процес.

Отже, у підготовці іноземних студентів як майбутніх лікарів-стоматологів важливим етапом є контроль знань, а найоб'єктивнішим критерієм оцінки – тестові завдання, навчальні задачі та діагностичні алгоритми, які необхідно використовувати і для поточного, і для підсумкового контролю знань.

Література

1. Максименко С. Д. Педагогіка вищої медичної освіти: підручник / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 288 с.
2. Марченко І.Я., Ткаченко І.М., Шундрік М.А., Назаренко З.Ю. Методи контролю фахової та загальної компетентності студентів-стоматологів при вивченні пропедевтики терапевтичної стоматології // Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах». – Полтава, 2018. – С. 162-163.
3. Терапевтична стоматологія. Примірна програма навчальної дисципліни підготовки фахівців другого(магістерського) рівня вищої освіти / Т.О. Петрушанко, І.М. Ткаченко, Н.М. Іленко, І.Я. Марченко. – К., 2018. – 31 с.
4. Філоненко М.М. Організація адаптивно-динамічного навчання студентів-медиків, спрямованого на розвиток психологічних структур

особистості / М.М. Філоненко // Проблеми сучасної психології. – 2015. –Вип.
27. – С. 581-593.